

ЗАТВЕРДЖУЮ
РЕКТОР
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
"ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ"

М.В. Міусов
01 2019 р.

КОНТРОЛЬНИЙ ПРИМІРНИК

Рамковий кодекс академічної доброчесності
Національного університету "Одеська морська академія"

№ 2-03-93

СХВАЛЕНО

Рішенням вченої ради Університету

Протокол № 6 від 31.01 2019 р.

ОДЕСА - 2019 р.

ЛИСТ ОБЛІКУ ЗМІН

№	Дата	Сторінки зі змінами	Перелік змінених пунктів

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Основні визначення та терміни	4
3. Політика Національного університету "Одеська морська академія" щодо дотримання академічної доброчесності	6
4. Комісія з питань академічної доброчесності	7
5. Відповідальність за порушення академічної доброчесності	9
6. Прикінцеві положення	10

1. Загальні положення

1.1. Рамковий кодекс академічної доброчесності Національного університету "Одеська морська академія" (далі - Кодекс) визначає загальні принципи, підходи та відповідальність за недоброчесну поведінку учасників освітнього та наукового процесів під час навчання, викладання, провадження методичної, наукової, організаційно-виховної та інших видів діяльності.

1.2. Кодекс є складовою частиною системи забезпечення якості вищої освіти Національного університету "Одеська морська академія" (далі - Університет). Кодекс розроблений на основі Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-650 від 23.10.18 року щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти, з дотриманням Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті "Одеська морська академія", Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти Національного університету "Одеська морська академія" № 2 - 03 - 3.

1.3. На рівні структурних та відокремлених структурних підрозділів Університету можуть бути прийняті документи, які деталізують процедурні положення, але які не суперечать основним принципам, положенням та ідеям цього Кодексу.

2. Основні визначення та терміни

У даному Кодексі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

2.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.3. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2.4. Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

2.5. Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

2.6. Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

2.7. Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; зокрема формами обману є академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

2.8. Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

2.9. Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.10. Суб'єкти академічної доброчесності:

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники університету;
- здобувачі вищої освіти (курсанти, студенти, аспіранти, докторанти), інші особи, які навчаються в Університеті;
- фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу і науково-дослідницької діяльності.

2.11. Порушенням академічної доброчесності вважається:

2.11.1. Академічний плагіат:

- плагіат фрагментів письмових робіт та повних текстів;
- плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо;
- відсутність належних посилань за відсутності привласнення авторства;
- свідомі або несвідомі помилки цитування або невірне цитування першоджерел.

2.11.2. Самоплагіат:

- дуплікація публікацій - публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;

- дублювання наукових результатів – публікація одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;

- повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін;

- агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередні публікації;

- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

2.11.3. Фабрикація:

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо;

- посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

2.11.4. Фальсифікація:

- необгрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обгрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів

досліджень та розробок.

2.11.5. Обман:

- включення до співавторів наукових публікацій чи результатів досліджень осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;
- невключення до співавторів наукових публікацій чи результатів досліджень осіб, що брали кваліфіковану участь у їх підготовці;
- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;
- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності або науково-дослідницької діяльності;
- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) під час виконання групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або незазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
- надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їхньої експертизи.

2.11.6. Необ'єктивне оцінювання:

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання;
- застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;
- відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

3. Політика Національного університету "Одеська морська академія" щодо дотримання академічної доброчесності

3.1. Національний університет "Одеська морська академія" дотримується таких принципів професійної етики та академічної доброчесності:

- законності і верховенства права;
- свободи та людської гідності;
- патріотизму та служіння українському народові;
- професіоналізму та компетентності;
- чесності і порядності;
- справедливості і толерантності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- колегіальності та демократичності;
- самостійності виконання здобувачем усіх навчальних робіт;
- самовдосконалення і саморозвитку;
- персональної відповідальності та роботи на результат;
- нетерпимості щодо недотримання правил і норм цього Кодексу.

3.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.4. Організація перевірки навчальних (курсівих робіт (проектів), рефератів тощо) та кваліфікаційних (дипломних робіт (проектів) тощо) робіт здобувачів вищої освіти ступенів "бакалавр" і "магістр", науково-методичних праць (підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій), монографій та інших робіт, що вимагають рекомендації вченої ради Університету до видання, а також дистанційних курсів здійснюється завідувачами кафедр.

3.5. Організація перевірки рукописів статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів, дисертаційних робіт і авторефератів здійснюється відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти Національного університету "Одеська морська академія" № 2 - 03 - 3.

4. Комісія з питань академічної доброчесності

4.1. З метою виконання норм цього Кодексу в Університеті створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

4.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Кодексу та надавати пропозиції адміністрації Університету щодо накладання відповідних санкцій.

4.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері вищої освіти та науки, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Правилами внутрішнього розпорядку Університету, іншими нормативними актами Університету та цим Кодексом.

4.4. Склад Комісії затверджується наказом ректора за поданням рішення вченої ради Університету. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

4.5. До складу Комісії входять: перший проректор, проректор з наукової роботи, проректор з науково-педагогічної і виховної роботи, голова курсантської ради Університету, по одному представникові від науково-педагогічних працівників і курсантів кожного факультету, що обираються на вчених радах відповідних факультетів. До членів Комісії не можуть обиратися особи, які притягувалися до відповідальності за порушення цього Кодексу.

Члени Комісії, проти яких висунуто звинувачення в порушенні цього Кодексу, не можуть брати участь у її засіданнях. Члени Комісії, які були звинувачені в порушенні цього Кодексу, усуваються від діяльності в Комісії, а на їхнє місце обирається інша особа.

4.6. Будь-який працівник або здобувач вищої освіти Університету може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Кодексу, внесення пропозицій або доповнень.

4.7. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

4.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки, визначені планом роботи, та позачергові, що скликаються за необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

4.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

4.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

4.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед вченою радою Університету.

4.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Кодексу чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, навчальний курс, група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

4.13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення цього Кодексу.

4.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи непорушення норм цього Кодексу. Зазначені висновки подаються ректору для подальшого розгляду на вченій раді Університету та вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

4.15. У разі незгоди з результатами перевірки особа, відносно якої розглядалося питання, або заявник мають право на апеляцію.

4.16. Апеляція подається особисто на ім'я ректора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

4.17. У разі надходження апеляції за наказом (дорученням) ректора створюється комісія для розгляду апеляції.

4.18. Апеляційна комісія за фактами академічного плагіату також може створюватися за наказом (дорученням) ректора як з ініціативи працівників Університету, так і за заявами сторонніх осіб, а також дорученнями Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ.

4.19. Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (розпорядження) ректора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі (розпорядженні). Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.

4.20. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник. Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату у творах здобувачів вищої освіти зберігаються у деканатах, у роботах

науково-педагогічних працівників у науковому відділі.

4.21. Повноваження комісій:

- отримувати, розглядати, аналізувати заяви щодо порушення норм цього Кодексу та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів із тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;

- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;

- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню, наукову діяльність Університету;

- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Кодексу

- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних локальних актів Університету.

5. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

5.1. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;

- відмова у присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади.

5.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

5.3. Додатково можуть застосовуватися :

- усне зауваження від викладача або уповноваженого представника адміністрації (керівника кафедри, факультету тощо);

- попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності;

- повторне виконання завдання;

- зниження оцінки за виконання завдання;

- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії;

- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених

Університетом;

- позбавлення права голосу в колегіальних органах управління Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування наукових досліджень, стипендій, грантів тощо.

5.4. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- бути інформованою про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6. Прикінцеві положення

6.1. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням органу студентського самоврядування, Комісії з питань академічної доброчесності.

6.2. Зміни та доповнення до Кодексу академічної доброчесності схвалюються рішенням вченої ради Університету та затверджуються ректором.

ЛИСТ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК

№ з/п	Дата	ПБ і посада особи, яка виконує періодичну перевірку	Змінам підлягають	Підпис перевіряючого

ЛИСТ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ З ДОКУМЕНТОМ

ПІБ	Посада	Строк ознайомлення (за планом)	Підпис	Дата ознайомлення (за фактом)